

VÝROČNÁ SPRÁVA VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ÚSTAVU ZA ROK 2005

1. Identifikácia organizácie

1. <i>Názov organizácie:</i>	Vojenský historický ústav (VHÚ)
2. <i>Sídlo organizácie:</i>	Bratislava, Krajná 27, (PSČ 821 04)
3. <i>Rezort:</i>	Ministerstvo obrany SR
4. <i>Forma hospodárenia:</i>	štátna rozpočtová organizácia
5. <i>Riaditeľ:</i>	doc. PhDr. Jozef BYSTRICKÝ, CSc.

Členovia vedenia:

<i>Zástupca riaditeľa VHÚ</i>	mjr. PhDr. Peter ŠUMICHRAST, PhD.
<i>Riaditeľ odboru vojensko-historických výskumov</i>	mjr. Mgr. Miloslav ČAPLOVIČ, PhD.
<i>Riaditeľ Vojenského historického múzea:</i>	funkcia nebola obsadená *
<i>Riaditeľ Vojenského historického archívu:</i>	Mgr. Peter KRALČÁK
<i>Vedúci Vojenskej správy budov 1028:</i>	Michal ČIČVARA
<i>Vedúci finančnej služby VHÚ:</i>	Mária MINÁRIKOVÁ
<i>Vedúci služby logistiky VHÚ:</i>	Ing. Ján HAUKO **

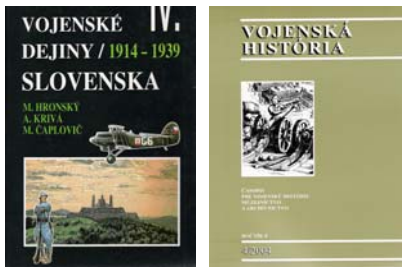
* zastupuje Ing. Miroslav MIHÁLIK, vedúci oddelenia - zástupca riaditeľa Vojenského historického múzea

** vo funkcii do 30. 4. 2005, od 1. 11. 2005 funkciu vykonáva Dr. Anton VAJDA

Kontaktné adresy, telefonické/faxové spojenie:

Vojenský historický ústav (VHÚ)
Krajná 27
821 04 Bratislava
tel./02/48207703, fax./02/48207719
vhu@centrum.sk

Odbor vojensko-historických výskumov (Odbor VHV VHÚ)
Krajná 27
821 04 Bratislava
tel./02/48207703, fax./02/48207719
vhu@centrum.sk

Vojenský historický archív (VHA)
Krajná 27
821 04 Bratislava
tel./02/48207703, fax./02/48207720
vha@centrum.sk

Vojenské historické múzeum (VHM)
Žilinská cesta
921 01 Piešťany
tel./fax 033/7718945
vhm@stonline.sk

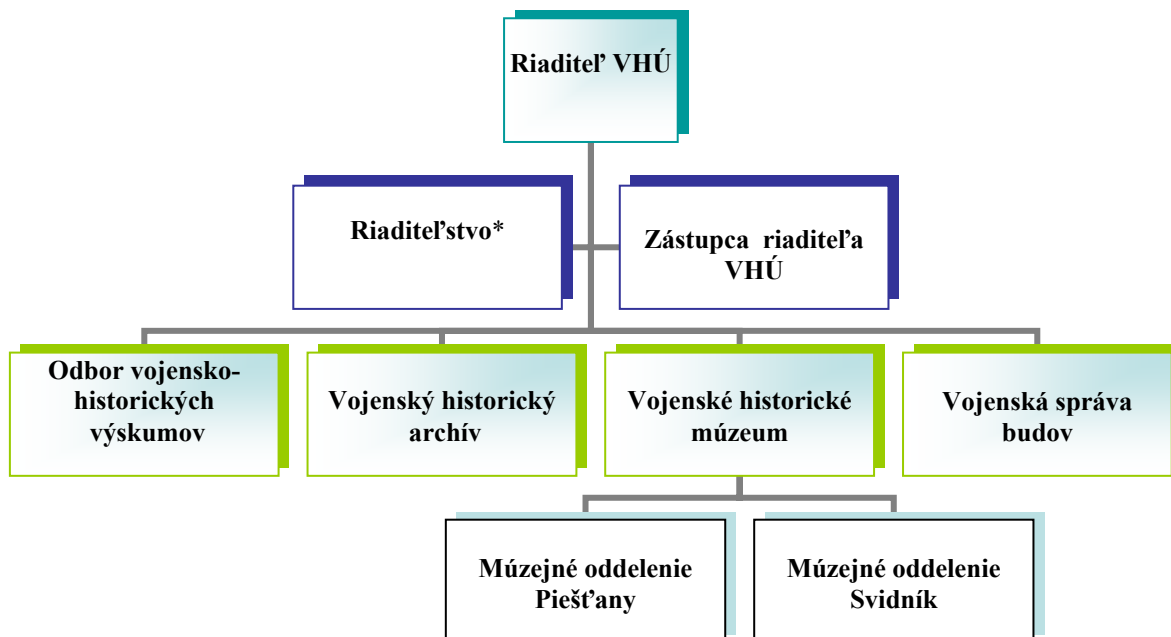

Múzejné oddelenie Svidník VHM
Bardejovská 14
089 01 Svidník
tel. 054/7521398

Vojenská správa budov 1028 (VSB 1028)
Bardejovská 14
089 01 Svidník
tel./fax 054/7521506

Vojenský historický ústav bol zriadený rozkazom ministra obrany SR (RMO) č. 27 z 26. apríla 1994 s účinnosťou od 1. mája 1994 ako vedecko-výskumné, archívne a múzejné zariadenie MO SR pre oblasť vojenskej histórie. Zriaďovacou listinou č. 50 021/1997 a RMO č. 99/1997 bol s účinnosťou od 1. januára 1998 transformovaný a zriadený ako štátna rozpočtová organizácia.

Organizačná štruktúra VHÚ

* Riaditeľstvo:

- samostatný odborný referent – personalista VHÚ
- samostatný odborný referent – technik BOZP VHÚ
- bezpečnostný pracovník
- skupina finančného zabezpečenia
- skupina logistického zabezpečenia

Posádky:

Bratislava	– riaditeľstvo VHÚ
	– odbor vojensko-historických výskumov
	– Vojenský historický archív
Piešťany	– Vojenské historické múzeum (riaditeľstvo, múzejné oddelenie)
Svidník	– múzejné oddelenie Vojenského historického múzea
	– Vojenská správa budov

V r. 2005 sa uskutočnil audit organizačných štruktúr VHÚ, ktorý dospel k záveru, že „vnútorná organizačná štruktúra ústavu zohľadňuje princípy procesného riadenia, t. j. organizačná štruktúra je v súlade so štruktúrou vykonávaných procesov...“

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

a) zabezpečovať rozvoj

- ▶ slovenskej vojenskej historickej vedy v súlade so štátnou vednou politikou a koncepciou rozvoja vojenskej vedy,
- ▶ vojenského archívnictva v súlade so zákonom č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov a vyhláškou Ministerstva vnútra SR č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov,
- ▶ vojenského múzejníctva v súlade so zákonom č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej a galerijnej hodnoty v znení zákona č. 387/2001 Z. z., vyhláškou MK SR č. 3411/1998 Z. z. o odbornej správe múzejných zbierkových predmetov a galerijných predmetov v znení neskorších predpisov a Deklaráciou NR SR o ochrane kultúrneho dedičstva (uznesenie NR SR č. 91/2001 Z. z.).
- ▶ špecializovanej vedeckej knižnice a knižničných služieb v súlade so zákonom č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona z. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej,
- ▶ vojensko-historických služieb,
- ▶ všestrannej starostlivosti o národné kultúrne pamiatky a kultúrne pamiatky v správe VHÚ v súlade so zákonom č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a zákonom č. 130/2005 Z. z. o vojnových hrobách.

b) vykonávať súčinnostné činnosti so zložkami MO SR pri zabezpečovaní

- realizácie uznesení vlády SR z oblasti ochrany a revitalizácie národného kultúrneho dedičstva v rezorte ministerstva obrany,
- priebežnej realizácie Protokolu medzi MO SR a MO ČR o rozdelení archívnych fondov a spisových celkov Československej armády a ich spoločnom využívaní z 26. 10. 1995,
- zastupovania MO SR v komisii MV SR na prípravu dvojstranných medzištátnych dohôd o vojnových hrobách,
- odborného dohľadu nad vyradovaním registratúrnych záznamov v rezorte ministerstva obrany,
- vypracovávanía návrhov rozkazov prezidenta SR k historickým výročiam a zabezpečovanie činnosti Rady pre vojenskú symboliku MO SR,
- vydávanie odborného časopisu Vojenská história,
- vypracovávanie návrhov vystúpení ministra obrany na podujatiach súvisiacich s vojensko-historickou problematikou (historické výročia, stretnutia s účastníkmi odboja a veteránmi),
- vypracovávanie návrhov odpovedí na žiadosti a návrhy adresované ministromi obrany SR vzťahujúce sa na oblasť vojenských dejín a tradícií, resp. ich priame vybavovanie,
- vypracovávanie odborných stanovísk k návrhom na povyšovanie účastníkov národného boja za oslobodenie,
- vojenského vzdelávania a výchovy (publikačná činnosť, prednášky),
- zriaďovania siení cti a slávy (odborná, metodická a materiálna pomoc),

- udeľovania čestných názvov vojenským útvarom (odborné stanoviská),
- tvorby vojenskej symboliky (odborné stanoviská, návrhy).

Pôsobnosť a úlohy odborných organizačných zložiek VHÚ

► odbor vojensko-historických výskumov

Špecializovaná zložka Vojenského historického ústavu pre vedecký výskum a spracovávanie dejín vojenstva a vojenských dejín Slovenska od najstarších čias po súčasnosť. Zodpovedá za rozvoj slovenskej vojenskej historickej vedy a prezentáciu jej výsledkov na Slovensku i v zahraničí, za rozvíjanie spolupráce s príbuznými vedeckými pracoviskami Slovenskej akadémie vied, vysokými školami na Slovensku a medzinárodnej vedeckej spolupráce v oblasti vojenskej historickej vedy.

Hlavné úlohy odboru:

- zabezpečovať špecializovaný základný a aplikovaný vojensko-historický výskum,
- riešiť metodické a metodologické otázky slovenskej vojenskej historickej vedy,
- spracovávať výsledky výskumu vo forme syntetických prác, monografií, štúdií, vedeckých statí, referátov, podkladov a expertíz,
- popularizovať vojenské dejiny Slovenska odbornými článkami, prednáškovou činnosťou, besedami a rôznymi formami prezentácie v tlačových a elektronických médiách.

► Vojenský historický archív

V zmysle zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov je verejným štátnym archívom začleneným do skupiny špecializovaných verejných archívov. V systéme vojenského archívnictva a registratúr má postavenie konečného archívu s celoštátnou pôsobnosťou. Preberá, eviduje, ochraňuje a sprístupňuje archívne dokumenty. Jeho súbory archívnych dokumentov, archívnych fondov a archívnych zbierok sú súčasťou archívneho dedičstva Slovenskej republiky.

Vojenský historický archív:

- sústreďuje a uchováva písomné archívne dokumenty a iné formy záznamov trvalej dokumentačnej hodnoty, ktoré vznikli činnosťou vojenských ústredných orgánov, vojenských veliteľstiev, vojenských útvarov, inštitúcií a zariadení, ktoré v minulosti mali alebo v súčasnosti majú sídlo na území Slovenska, t. j. rakúsko-uhorskej armády do roku 1918, česko-slovenskej armády v rokoch 1918-1939, slovenskej armády v rokoch 1939-1945, česko-slovenskej armády v rokoch 1945-1992 a Armády (ozbrojených síl) SR po roku 1993, zabezpečuje ich uloženie, ochranu, ošetrovanie, odborné spracovanie a sprístupňovanie,
- ochraňuje archívne dokumenty, ktoré vznikli činnosťou orgánov a osobností prvého a druhého česko-slovenského odboja (1914-1918, 1939-1945), ako aj ďalšie písomnosti, archívne a špeciálne zbierky týkajúce sa vojenských

dejín Slovenska, kmeňové doklady vojenských osôb (vojakov a poddôstojníkov od ročníka narodenia 1911),

- zhromažďuje a uchováva historické vojenské predpisy, fotografie, vojenskohistorické a vojenskoodborné práce, filmy, mikrofilmy, mapy a rôzne tlačoviny,

- preberá od Ústrednej registratúry (Vojenský archív Trnava) spisové fondy a celky po uplynutí príslušnej lehoty uloženia, uskutočňuje dohľad nad vyradovacím konaním registratúrnych záznamov v Ústrednej registratúre a vo všetkých útvaroch ozbrojených síl SR,

- rozvíja spoluprácu s archívami na území SR, ako aj s Vojenským ústredným archívom v Prahe a so Správnym archívom Armády Českej republiky v Olomouci, prípadne s vojenskými archívami v ďalších európskych štátoch.

Hlavné úlohy VHA:

- vykonávať predarchívnu starostlivosť a preberať archívne dokumenty od ich pôvodcu alebo vlastníka,

- evidovať archívne dokumenty, ktoré archív prebral, udržiavať evidenciu v súlade so skutočným stavom a oznamovať zmeny v evidencii,

- ochraňovať archívne dokumenty,

- sprístupňovať archívne dokumenty, vrátane vypracúvania archívnych pomôcok,

- umožňovať výkon štátneho odborného dozoru,

- umožňovať prístup k archívnym dokumentom, archívnym pomôckam a evidencii archívnych dokumentov,

- vypracúvať program vyhotovovania konzervačných kópií archívnych dokumentov,

- poskytovať archívne služby.

► Vojenské historické múzeum

Vojenské historické múzeum je štátne múzeum zriadené v súlade so zákonom č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej a galerijnej hodnoty v znení neskorších predpisov a zaregistrované na Ministerstve kultúry SR (registračná listina č. MK: 2156/98 – 400) ako špecializované štátne múzeum s celoslovenskou pôsobnosťou.

Odborné zameranie a špecializácia Vojenského historického múzea v zmysle ustanovení registračnej listiny spočíva v zhromažďovaní, odbornom spracovaní a sprístupňovaní zbierkových predmetov dokumentujúcich dejiny vojenstva a vojenské dejiny Slovenska. V oblasti svojej špecializácie voči iným múzeám plní funkciu metodického centra.

Hlavné úlohy VHM:

- vykonávať akvizičnú činnosť v oblasti svojej špecializácie,

- viesť odbornú evidenciu: – chronologická evidencia – 1. stupeň
– katalogizácia – 2. stupeň,

- zabezpečovať všestrannú ochranu a bezpečnosť budov a priestorov, v ktorých sú zbierkové predmety uložené,

- vykonávať odbornú ochranu zbierkových predmetov, ich základné ošetrovanie, konzervovanie a reštaurovanie,

- zabezpečovať preventívnu ochranu a odborné uloženie zbierkových predmetov,
- vykonávať ochranu zbierkových predmetov pri ich premiestňovaní, sprístupňovaní a využívaní,
- vykonávať kategorizáciu zbierkových predmetov,
- vykonávať revíziu zbierkových predmetov,
- poskytovať údaje do centrálnej evidencie zbierkových predmetov,
- využívať a sprístupňovať zbierkové predmety formou:
  - stálych expozícií,
  - dlhodobých, krátkodobých a putovných výstav,
  - publikačnej a edičnej činnosti,
  - kultúrno-vzdelávacích aktivít,
  - vedeckovýskumnej činnosti.

► **Vojenská správa budov**

Hlavné úlohy VSB:

- zabezpečovať činnosť Vojenského historického ústavu v stavebno-ubytovacej oblasti,
- zabezpečovať rutinnú a štandardnú údržbu národných kultúrnych pamiatok – vojnových cintorínov s pamätníkmi na Dukle a vo Svidníku, kultúrnej pamiatky v Tokajíku a objektov areálu Vojenského prírodného múzea v zmysle vyhlášky č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona č. 441/2002 Z. z. o vojnových hroboch,
- zabezpečovať prevádzku, rutinnú a štandardnú údržbu zariadení Vojenského historického ústavu v posádkach ich stálej dislokácie.

Strednodobý výhľad VHÚ

Priority

- rozvíjať ústav ako inštitúciu efektívne integrujúcu špecializované vojensko-historické pracoviská rezortu MO SR a dosahujúcu vo vojenskej historickej vede, vojenskom archívnictve a múzejníctve výsledky porovnateľné s inštitúciami obdobného zamerania v Slovenskej republike i v zahraničí;
- zabezpečovať rozvoj slovenskej vojenskej historickej vedy ako systému poskytujúceho najnovšie poznatky z vojenskej histórie pre potreby vzdelávania a výchovy;
- skvalitniť komplexnú starostlivosť o archívne dokumenty, zvýšiť úroveň ich odborného spracúvania a poskytovania archívnych služieb;
- dobudovať špecializované vojenské múzeum s celoštátnou pôsobnosťou tak, aby svojím kultúrno-vzdelávacím a výchovným pôsobením bolo schopné efektívne prispievať k poznávaniu a popularizácii vojenských dejín Slovenska, dosiahnuť vyvážené pôsobenie jeho hlavných funkcií rozvinutím expozičnej a výstavnej činnosti ako formy prezentácie výsledkov činnosti múzea a priameho pôsobenia na hlavné skupiny užívateľov;
- prehĺbiť a rozšíriť spoluprácu s vojensko-historickými inštitúciami NATO a jeho členských krajín, aktívne pôsobiť v Medzinárodnej komisii pre vojenské dejiny (C.I.H.M.);

- ▶ skvalitniť technické a materiálne vybavenie pracovísk VHÚ s dôrazom na postupné budovanie automatizovaného systému uloženia, spracovávania, vyhľadávania a poskytovania vedeckých, archívnych a múzejných informácií,
- ▶ dobudovať systém ochrany objektov Vojenského historického archívu a Vojenského historického múzea.

a/ v oblasti vedecko-výskumnej činnosti

- ▶ základný vedecký výskum rozvíjať v súlade s dlhodobým programom výskumu, konkretizovaným v projektoch výskumu ako systematickú činnosť s cieľom rozšíriť poznatky o dejinách vojen a ozbrojených konfliktov, vývoji armády, vojenského umenia, vojensko-teoretického myslenia, zbraní a vojenskej techniky;
- ▶ zvýšiť podiel základného výskumu vojenských dejín Slovenska v období po skončení druhej svetovej vojny;
- ▶ vstupovať do celoštátnych vedeckých projektov garantovaných Slovenskou akadémiou vied, resp. jej Historickým ústavom a sektorom vysokých škôl;
- ▶ intenzívnejšie rozvíjať medzinárodnú spoluprácu na báze riešenia spoločných vedeckých projektov s partnerskými organizáciami a inštitúciami doma i v zahraničí;
- ▶ usilovať o účinnejšie prepojenie základného a aplikovaného výskumu s vyústením do efektívneho využívania ich výsledkov v spoločenskej praxi pri formovaní historického vedomia občanov, ich pozitívneho vzťahu k ozbrojeným silám a pri skvalitňovaní procesu vzdelávania a výchovy príslušníkov ozbrojených síl SR.

b/ v archívnej činnosti

- ▶ skvalitniť objektové podmienky uloženia ochrany archívnych fondov a zbierok;
- ▶ zvýšiť kvalitu spracovávania odbornej evidencie archívnych dokumentov a archívnych pomôcok (inventáre, katalógy);
- ▶ skvalitniť informovanie verejnosti o archívnych fondoch a zbierkach prostredníctvom publikovania informačných správ (po ukončení archívneho spracovania fondu alebo zbierky);
- ▶ vytvoriť technické podmienky na spracovávanie archívnych materiálov na elektronických nosičoch;
- ▶ vytvárať podmienky na postupné reštaurovanie a konzervovanie poškodených archívnych dokumentov s uprednostnením archívnych dokumentov I. a II. kategórie,
- ▶ vytvárať špeciálne zbierky slovacikálnych militárií získaných zo zahraničných archívov.

c/ v múzejnej činnosti

- ▶ realizovať výstavbu Vojenského historického múzea v súlade s koncepciou schválenou na 3. mimoriadnom kolégiu ministra obrany SR dňa 9. októbra 2001; vybudovať expozíciu letectva a protivzdušnej obrany v objektoch múzea v Košiciach,
- ▶ v činnosti komisie na tvorbu zbierok sústrediť pozornosť na získavanie zbierkových predmetov z obdobia 18. - 20. storočia;

- ▶ doplnením a modernizáciou technického vybavenia pracovísk vytvoriť podmienky na spracovávanie múzejnej evidencie v elektronickej forme a na skvalitnenie odbornej ochrany zbierkových predmetov;
- ▶ zvýšiť úroveň múzejnej komunikácie s verejnosťou prostredníctvom múzejných prezentačných prostriedkov;
- ▶ skvalitniť odbornú spoluprácu s múzeami, ktoré disponujú predmetmi dokumentujúcimi vývoj vojenstva a so Zväzom múzeí na Slovensku.

d/ v personálnej oblasti

- ▶ zvyšovať kvalifikáciu vedeckých pracovníkov v súlade s plánom zvyšovania kvalifikácie formou doktorandského štúdia a získavania vedeckých kvalifikačných stupňov,
- ▶ zvyšovať kvalifikáciu múzejných a archívnych pracovníkov formou špecializovaných kurzov a školení,
- ▶ usilovať o zvýšenie plánovaných tabuľkových počtov Vojenského historického ústavu tak, aby bol schopný požadovaným spôsobom plniť úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti múzejníctva a archívníctva.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Vzhľadom na skutočnosť, že VHÚ nemá uzavretý kontrakt podľa Návrhu opatrení na vypracúvanie kontraktov medzi ústrednými orgánmi a organizáciami v ich pôsobnosti (materiál schválený uznesením vlády SR č. 1067 z 20. 12. 2000), túto časť výročnej správy nevypracúva.

4. Činnosti organizácie a jej náklady

Vojenský historický ústav riadi, zabezpečuje a koordinuje činnosť troch vojensko-historických pracovísk (vedecko-výskumného, archívneho a múzejného).

Hlavné činnosti VHÚ

- a)** základný a aplikovaný výskum v oblasti vojenských dejín Slovenska;
- b)** realizácia výsledkov vedeckej a odbornej práce v odborných domácich i zahraničných časopisoch a publikáciách, prostredníctvom vlastnej edičnej činnosti, referátov na vedeckých podujatiach doma i v zahraničí, bibliografickej, vedecko-informačnej, archívnej služby a výstavnej činnosti;
- c)** zhromažďovanie, ochrana, odborné spracovávanie a sprístupňovanie písomných a hmotných pamiatok z dejín vojenstva, vojenských dejín Slovenska a Slovákov od najstarších čias až po súčasnosť;
- d)** spracovávanie odborných expertíz a podkladov pre nadriadené zložky rezortu ministerstva obrany, ústredné orgány štátnej správy;
- e)** nadobúdanie, odborná evidencia a ochrana múzejných zbierkových predmetov, vytváranie sprievodnej odbornej dokumentácie;

f) využívanie, sprístupňovanie a prezentácia zbierkových predmetov formou expozičnej, výstavníckej, publikačnej, kultúrno-vzdelávacej a osvetovej činnosti;

g) uchovávanie archívnych dokumentov, t. j. písomností a iných foriem záznamov trvalej hodnoty, pochádzajúcich z činnosti Ministerstva obrany SR, Generálneho štábu OS SR, vojenských veliteľstiev a telies, ktoré mali alebo majú sídlo na území Slovenska, odhliadnuc od formy štátneho útvaru;

h) budovanie špecializovanej vedeckej knižnice;

i) rozvíjanie spolupráce s pracoviskami a stavovskými organizáciami príbuzných vedných odborov, s vysokými školami, múzeami a archívami na území SR;

j) spolupráca so zahraničnými inštitúciami a medzinárodnými organizáciami podobného odborného zamerania, rozvíjanie medzinárodnej spoluprácu vo vede a výskume, v archívnej a múzejnej oblasti, najmä v rámci C. I. H. M. (Medzinárodný výbor pre vojenskú históriu) a Pracovnej skupiny vojenskej histórie v rámci Partnerstva za mier;

k) vydávanie odborného časopisu Vojenská história;

l) zabezpečovanie údržby a prevádzky areálov národných kultúrnych pamiatok – vojenských cintorínov s pamätníkmi na Dukle a vo Svidníku, pamätného miesta v Tokajíku a vojenského cintorína nemeckých vojakov v Hunkovciach.

Produkty VHÚ

- ◆ Publikácie (syntézy, monografie, zborníky), časopis Vojenská história, vedecké konferencie, sympóziá, semináre, vedecké štúdie, referáty, prednášky, odborné expertízy, posudky, podkladové materiály, vedecko-informačné a vojensko-historické služby, konzultačná činnosť.
- ◆ Archívne fondy, archívne pomôcky, archívne služby a správne úkony (vybavovanie žiadostí – odpisy archívnych dokumentov, výpisy z nich, potvrdenia ...), vyraďovacie konanie.
- ◆ Fondy múzejných zbierkových predmetov, odborná múzejná evidencia, stála múzejná expozícia vo Svidníku a v Piešťanoch, krátkodobé výstavy, metodická a materiálna pomoc vojenským telesám pri zriaďovaní Siení cti a slávy.
- ◆ Rutinná a štandardná údržba objektov národných kultúrnych pamiatok na Dukle a vo Svidníku, kultúrnej pamiatky v Tokajíku, ich sprístupňovanie verejnosti.

4. 1. Náklady na činnosť Vojenského historického ústavu

Náklady Vojenského historického ústavu na realizáciu činnosti v rámci svojej pôsobnosti, ako vedecko-výskumného, archívneho a múzejného zariadenia Ministerstva obrany SR pre oblasť vojenskej histórie, sú podrobne rozpracované v kapitole 5 „Rozpočet organizácie“.

5. Rozpočet organizácie

Rozpis záväzných ukazovateľov a účelových prostriedkov VHÚ na rok 2005 pre rozpočtovú organizáciu VHÚ stanovoval:

Príjmy spolu **150 000,- Sk**
Výdavky spolu **33 156 000,- Sk**

I. Bežné výdavky (600)

33 156 000,-Sk

1. Limit miezd, platov, služobných príjmov a OOV (610)	10 311 000,- Sk
2. Poistné a príspevok NÚP (620)	3 646 000,- Sk
3. Tovary a ostatné služby (630)	18 568 000,- Sk
4. Bežné transfery (640)	631 000,- Sk

II. Kapitálové výdavky (700) **0,- Sk**

III. Účelové prostriedky **0,- Sk**

IV. Rozpočet podľa programov **3 156 000,- Sk**

Rozpočtové prostriedky pridelené VHÚ rozpisom záväzných ukazovateľov nevytvárali dostatočné podmienky na plnenie plánovaných úloh ústavu najmä v oblasti rutinnej a štandardnej údržby majetku a zabezpečovania potrebných tovarov a služieb.

Vojenský historický ústav v roku 2005 spravoval:

Hnutelný majetok

Majetok – účtovná kategória	účtovný stav (Sk)
Stroje, prístroje, zariadenia (inventár) – 022	2 195 107
Dopravné prostriedky – 023	868 955
Umelecké diela a zbierky – 032	22 950
Materiál – 112	3 197 785
Celkom	6 284 797

Nehnutelný majetok

Majetok – účtovná kategória	účtovný stav (Sk)
Stavby – 021	267 332 552
Pozemky – 031	129 737 349
Celkom	397 069 901

Stavebné objekty a pozemky

Lokalita	stavebné objekty	výmera pozemkov (m ²)
Bratislava	1	2 386
Piešťany	29	190 683
Košice – Barca	2	7 010
Svidník	7	83 417
Dukla	25	38 247
Nižný Komárnik	3	3 453
Tokajik	4	4 294
Hunkovce		2 435
Celkom	71	331 925

Z vyššie uvedeného dôvodu VHÚ požiadal o zvýšenie rozpočtu. Rozpočtovými opatreniami ÚSRK MO SR zabezpečil VHÚ výkon činností súvisiacich s plnením plánovaných a neplánovaných úloh pracovísk v roku 2005.

V priebehu mesiacov október – december 2005 bol rozpočet VHÚ upravený nasledovne:

Príjmy spolu:	150 000,- Sk
Výdavky spolu:	49 386 000,- Sk
Bežné výdavky (600)	41 453 000,- Sk
1. Limit miezd, platov a OOV (610)	13 760 000,- Sk
2. Poistné a príspevok NÚP (620)	4 481 000,- Sk
3. Tovary a ďalšie služby (630)	23 136 000,- Sk
4. Bežné transfery (640)	76 000,- Sk
II. Kapitálové výdavky (700)	7 933 000,- Sk
* prípravná a projektová dokumentácia	103 000,- Sk
* realizácia nových stavieb	7 044 000,- Sk
* rekonštrukcia a modernizácia stavieb	785 800,- Sk

1.1 Plnenie príjmov

plánovaný príjem	upravený príjem	skutočný príjem	plnenie %
150 000	150 000	292 385	194,92

Vykazované príjmy obsahujú príjmy zo vstupného, prenájmu nebytových a bytových priestorov, sprievodcovskej činnosti a kopírovacích prác.

1.2 Čerpanie bežných výdavkov (600)

schválený rozp.	upravený rozp.	čerpanie	zostatok	čerpanie %
33 156 000	49 386 000	49 318 404,44	67 595,56	99,86

Z toho čerpanie finančných prostriedkov na:

- mzdy, platy (610)

schválený rozp.	upravený rozp.	čerpanie	zostatok	čerpanie %
10 311 000	13 760 000	13 759 889	111	99,86

Rozpočtové prostriedky na mzdy a platy boli rozpočtovým opatrením navýšené o 3 449 000 Sk z dôvodu úpravy tabuľky počtov z 50 na 74 zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (vytvorilo sa 24 tabuľkových miest pre pracovníkov fyzickej ochrany objektov VHÚ v posádkach Bratislava, Piešťany a Svidník).

- poisťné a príspevok (620)

schválený rozp.	upravený rozp.	Čerpanie	zostatok	čerpanie %
3 646 000	4 481 000	4 480 492	508	99,78

Rozpočtové prostriedky boli navýšené o 835 000,- Sk na základe rozpočtového opatrenia vydaného ÚSRK MO SR.

- cestovné výdavky (631)

schválený rozp.	upravený rozp.	Čerpanie	zostatok	čerpanie %
390 000	1 026 200	911 021	115 175	99,86

Na základe rozpočtového opatrenia boli zvýšené rozpočtové prostriedky o 680 000,- Sk za účelom zabezpečenia zahraničných aktivít. Na domáce pracovné cesty bolo čerpané 326 564,- Sk a na zahraničné cesty 584 457,- Sk.

- energie, voda (632)

schválený rozp.	Upravený rozp.	Čerpanie	zostatok	čerpanie %
3 156 000	3 196 000	3 002 379	193 621	93,94

Finančné prostriedky boli čerpané na: energie 1 809 400,- Sk, voda 710 000,- Sk, poštové a telekomunikačné služby 482 900,- Sk .

- materiál a služby (633)

schválený rozp.	Upravený rozp.	čerpanie	zostatok	čerpanie %
5 052 000	5 270 100	5 417 966	- 147 866	102,81

Čerpanie rozpočtových prostriedkov bolo najmä na: vybudovanie kamerového bezpečnostného systému v objektoch Vojenského historického múzea v Piešťanoch (1 503 339,- Sk), nákup nábytku (272 653,- Sk), nákup výpočtovej techniky (792 909,- Sk), digitálny systém ALCATEL v objektoch múzea v Piešťanoch (1 098 819,-Sk), nákup prevádzkových strojov (494 414 Sk), nákup všeobecného materiálu (kancelárske potreby, papier, toner, hygienické potreby) vo výške 694 500,- Sk, nákup kníh a časopisov (131 447,- Sk), nákup softwaru (210 100,- Sk)...

- dopravné (634)

schválený rozp.	upravený rozp.	čerpanie	zostatok	čerpanie %
1 060 000	1 560 800	1 529 640	31 164	98,00

Čerpanie bolo realizované najmä na: nákup palív, mazív a olejov vo výške 914 340,- Sk, servis a údržbu 615 300,- Sk.,

- rutinná a štandardná údržba (635)

schválený rozp.	upravený rozp.	čerpanie	zostatok	čerpanie %
6 047 000	7 466 000	7 578 428	- 112 428	101,51

Čerpanie bolo najmä na: udržiavacie práce na pamätníku „DUKLA“ (1 873 200 Sk), opravu omietok budova č. 48 – Piešťany (499 900 Sk), opravu nákladného automobilu T 815 (992 900 Sk), opravu dverí, zárubní na budove č. 48 – Piešťany (299 900 Sk), opravu oplatenia autoparku – Piešťany (299 800 Sk), opravu dverí, okien obj. č. 12 – Piešťany (399 500 Sk), opravu okien, dverí obj. č. 13 – Piešťany (370 000 Sk), opravu el. inšt. v objekte č. 12, 13 - Piešťany (299 700 Sk) ....

- nájomné za prenájom (636)

schválený rozp.	upravený rozp.	čerpanie	zostatok	čerpanie %
316 000	226 000	201 540	24 459	101,51

Čerpanie vo výške 201 540,- Sk bolo za prenájom telefónnych liniek.

- ostatné tovary a služby (637)

schválený rozp.	upravený rozp.	čerpanie	zostatok	čerpanie %
2 547 000	4 390 900	4 445 444	- 54 5444	101,24

Čerpanie rozpočtových prostriedkov bolo najmä na: daňová povinnosť za nehnuteľnosti (765 100,- Sk), stravovanie zamestnancov (571 000,- Sk), dohody o vykonaní práce (550 000,- Sk), sťahovanie múzejných predmetov (449 800,- Sk), čistenie objektu č. 48 v Piešťanoch (249 800,- Sk)...

- bežné transfery (640)

schválený rozp.	upravený rozp.	čerpanie	zostatok	čerpanie %
631 000	76 000	58 978	17 021	77,60

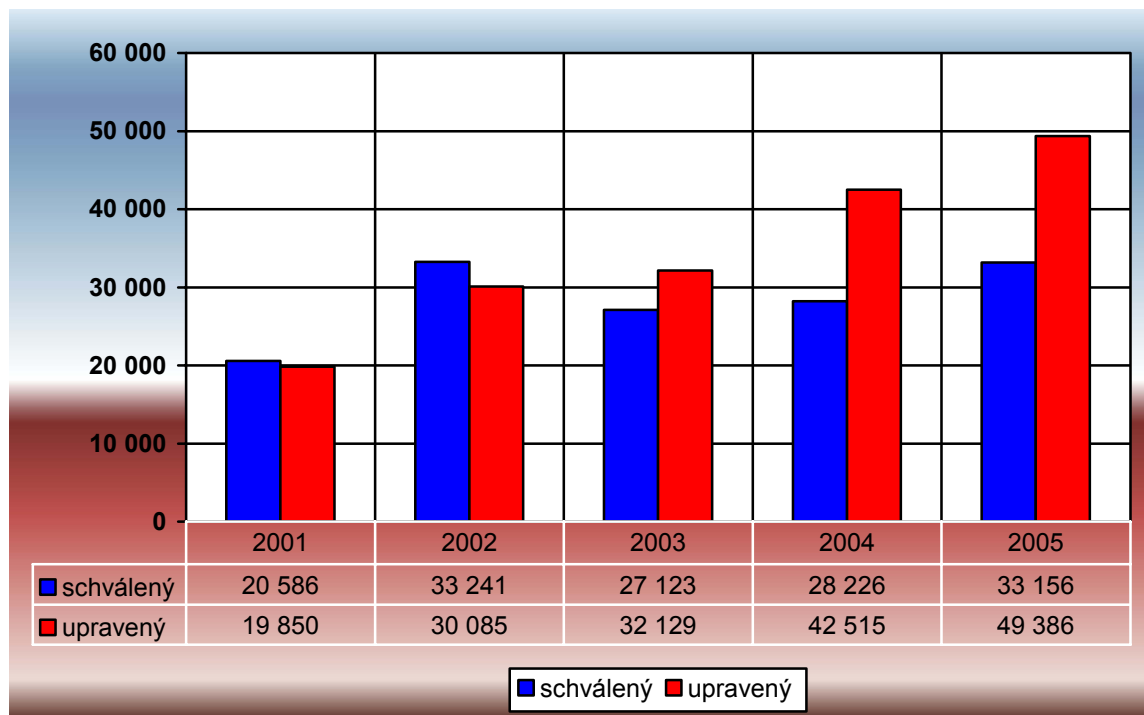
Rozpočtové prostriedky boli vynaložené najmä na: nemocenské dávky za-mestnancov (27 531,- Sk), členský príspevok (16 760,- Sk) Medzinárodnej komisii pre vojenské dejiny (C.I.H.M.)...

2. Čerpanie kapitálových výdavkov (700)

schválený rozp.	upravený rozp.	Čerpanie	zostatok	čerpanie %
0	7 933 000	7 932 629	371	100

Čerpanie kapitálových výdavkov bolo najmä na realizáciu akcií: zateplenie budovy č. 48 v Piešťanoch (594 981,- Sk), regulačná stanica plynu Piešťany (1 299 674,- Sk), oplótenie objektov Piešťany (2 330 914,- Sk), plynofikácia budovy č. 48 Piešťany (998 579,- Sk), rekonštrukcia výstavného pavilónu na Dukle (1 399 987,- Sk), stožiarová trafostanica objektu Piešťany (785 800,- Sk)...

Vývoj rozpočtu v rokoch 2001 – 2005 (v tis. Sk)

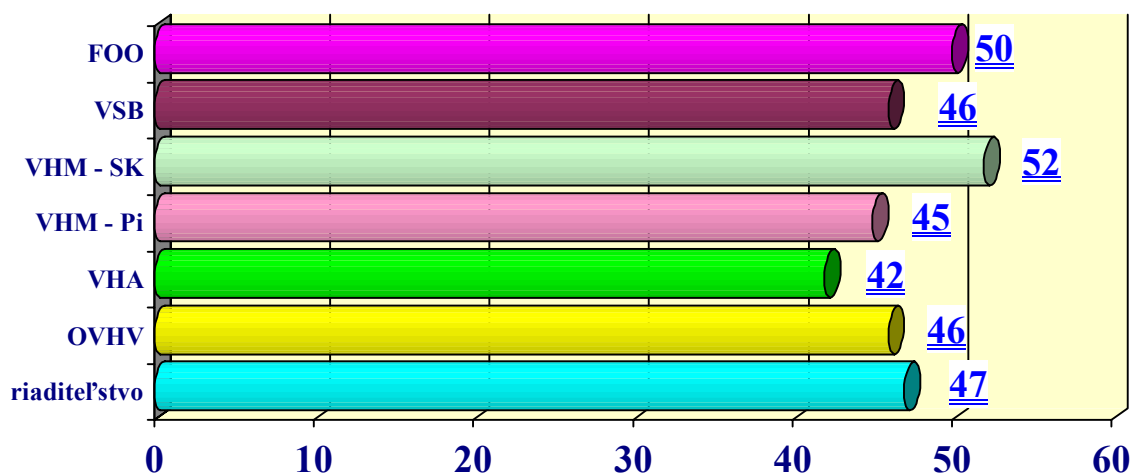
6. Personálne otázky

Počet zamestnancov VHÚ

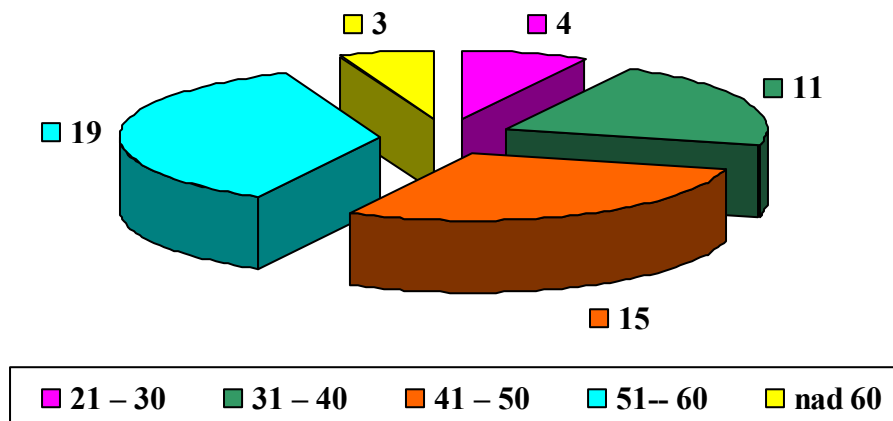
	2002	2003	2004	2005
Zamestnanci	72	57	50	74*
Prof. Vojaci	10	6	4	4
Spolu	82	63	54	78

*od 15. 8. 2005 bol počet zamestnancov zvýšený o 24 pracovníkov fyzickej ochrany objektov

Priemerný vek zamestnancov

Veková štruktúra zamestnancov VHÚ (bez zamestnancov FOO)

Personálna práca s profesionálnymi vojakmi

V hodnotenom období nebola obsadená jedna tabuľková funkcia pre profesionálneho vojaka (tabuľková funkcia riaditeľa VHM - personálne neobsadená od 1. 12. 2004). Riaditeľ VHÚ, vzhľadom na neobsadenú tabuľkovú funkciu, vyhlásil vo svojom rozkaze č. 6 z 21. 2. 2005 výberové konanie na obsadenie voľnej tabuľkovej funkcie: riaditeľ VHM (PH: 56, PV: 42, PT: 05). Na vyhlásené a predpísaným spôsobom zverejnené výberové konanie nezareagoval žiadny uchádzač. Riaditeľ VHÚ z vyššie uvedeného dôvodu opätovne vyhlásil výberové konanie na obsadenie tejto funkcie (rozkaz riaditeľa VHÚ č. 9 z 11. 4. 2005). V tomto prípade zareagoval jediný uchádzač, ktorý však nespĺnil stanovené podmienky na účasť vo výberovom konaní. Riaditeľ VHÚ, po náležitom vyhodnotení skutkového stavu, za účelom obsadenia tejto funkcie odbornou pripravenou osobou, stanoveným služobným postupom predložil návrh na scivilnenie funkcie riaditeľa VHM.

V hodnotenom období bolo vyhlásené aj ďalšie výberové konanie, ktoré zákonom stanoveným spôsobom riešilo obsadenie voľnej tabuľkovej funkcie: riaditeľ OVHV (rozkaz riaditeľa VHÚ č. 15 z 1. 6. 2005). K uvoľneniu tabuľkovej funkcie pre profesionálneho vojaka došlo z dôvodu zmeny tabuľky počtov VHÚ – zmena podstatnej náležitosti na funkciu riaditeľa OVHV. Do výberového konania sa prihlásil jediný uchádzač – mjr. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD., ktorý v ňom aj uspel. Na základe rozkazu riaditeľa Personálneho úradu bol dňom 1. 8. 2005 ustanovený do voľnej tabuľkovej funkcie riaditeľa OVHV.

K 31. 8. 2005 došlo k zníženiu počtov profesionálnych vojakov o ďalšieho vojaka. V tento deň bol na základe rozkazu riaditeľa Personálneho úradu OS SR č. 459 z 29. 7. 2005 prepustený do zálohy kpt. Ing. E. Hariň. Prepustenie zo služobného pomeru profesionálneho vojaka bolo realizované na základe písomnej žiadosti kpt. Hariňa, podľa § 32 ods. 2 písm. a) zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe.

Personálna práca so zamestnancami vo verejnej službe

V hodnotenom období bol vo VHÚ ukončený pracovný pomer výpoveďou k 30. 4. 2005 s jedným zamestnancom vo výkone práce vo verejnom záujme. Konkrétne išlo o Ing. J. Hauka. Riaditeľ VHÚ s ním ukončil pracovný pomer v súlade so znením § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce. Za účelom obsadenia tejto voľnej tabuľkovej funkcie vyhlásil a zverejnil, v súlade s § 5 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, výberové konanie (rozkaz riaditeľa VHÚ č. 12 zo 16. 5. 2005). Na vyhlásené a zverejnené výberové konanie v stanovenom termíne nezareagoval žiadny uchádzač. Riaditeľ VHÚ z tohto dôvodu vyhlásil a zverejnil nové výberové konanie, s predpokladaným termínom vymenovania do voľnej funkcie dňom 1. 10. 2005 (rozkaz riaditeľa VHÚ č. 18 z 1. 8. 2005). Vyhlásené výberové konanie nebolo úspešné (na vyhlásené a zverejnené výberové konanie v stanovenom termíne opäť nikto nezareagoval). Riaditeľ VHÚ, berúc do úvahy dve neúspešné výberové konania, dňom 15. 9. 2005 túto funkciu obsadil Ing. L. Családim. Menovaný zamestnanec funkciu vykonával do 31. 9. 2005, keď bol dňom 1. 10. 2005 na vlastnú žiadosť zaradený na funkciu pracovník fyzickej ochrany objektov VHÚ. Dňa 1.

11. 2005 riaditeľ VHÚ uzavrel dohodu o zmene pracovnej zmluvy so z. Dr. A. Vajdom, dovtedajším VOR skupiny logistického zabezpečenia zabezpečovacieho úseku riaditeľstva VHÚ Bratislava, ktorého následne zaradil na funkciu VOR-Š, vedúceho logistiky VHÚ. Zároveň tým istým dňom uzavrel pracovnú zmluvu so z. Tamarou Fillovou, ktorú zaradil na voľnú tabuľkovú funkciu: VOR skupiny logistického zabezpečenia VHÚ.

K 30. 4. 2005 ukončil pracovný pomer vo VHÚ dohodou Ing. J. Petráš, ktorý vykonával funkciu výskumného pracovníka – ZR VHA. K 1. 5. 2005 bol na túto voľnú tabuľkovú funkciu na dobu určitú (do skončenia výberového konania) prijatý Ing. P. Krajčírovič.

K 1. 6. 2005 uzavrel riaditeľ VHÚ pracovný pomer s I. Krejčíovou, ktorú zaradil na funkciu: samostatný odborný referent skupiny logistického zabezpečenia zabezpečovacieho úseku riaditeľstva VHÚ (zastupovanie počas materskej dovolenky z. S. Rybárovej).

Riaditeľ VHÚ, v súvislosti s vytvorením 24 tabuľkových miest pre pracovníkov fyzickej ochrany objektov VHÚ v posádkach Bratislava, Piešťany a Svidník, uzavrel pracovné zmluvy s nasledovnými zamestnancami:

- dňom 15. 8. 2005: z. L. Zeleňák, z. M. Vítek, z. P. Butta, z. J. Miklovič, z. M. Pagáč, z. F. Beller, z. J. Hermann, z. J. Švec, z. Ing. Ľ. Žabka, z. Š. Papcún, z. T. Hanich, z. Ing. V. Žitňanský (miesto výkonu práce vo VHM Piešťany),
- dňom 1. 9. 2005: z. P. Žák, z. M. Friček, z. J. Miženkanin, z. V. Lipták, z. L. Červeňák, z. M. Žižák (miesto výkonu práce Svidník),
- dňom 1. 10. 2005: z. Ing. J. Králík, z. M. Kríž, z. K. Konečný, z. Ing. J. Gazdarica (miesto výkonu práce Bratislava).
- dňom 15. 11. 2005: z. P. Lukas (miesto výkonu práce Bratislava).

Štúdium profesionálnych vojakov

V hodnotenom období nebol žiaden z profesionálnych vojakov VHÚ vyslaný na štúdium, resp. odborný kurz. Svoje znalosti si zvyšovali v rámci riadenej odbornej prípravy organizovanej vo VHÚ, resp. samostatným štúdiom zákonov, rozkazov, smerníc, vojenských predpisov a nariadení.

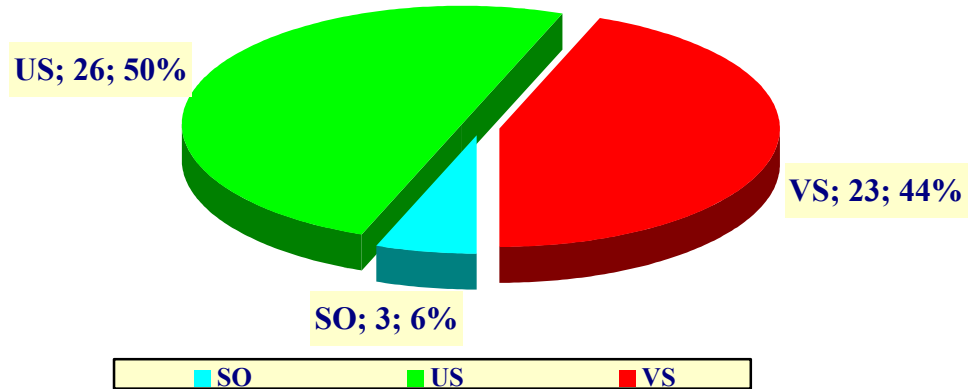
Štúdium zamestnancov vo verejnej službe

V hodnotenom období si zamestnanci ústavu zvyšovali svoje vzdelanie rôznymi formami štúdia. Prevažujúcou formou bolo absolvovanie odborných kurzov a školení.

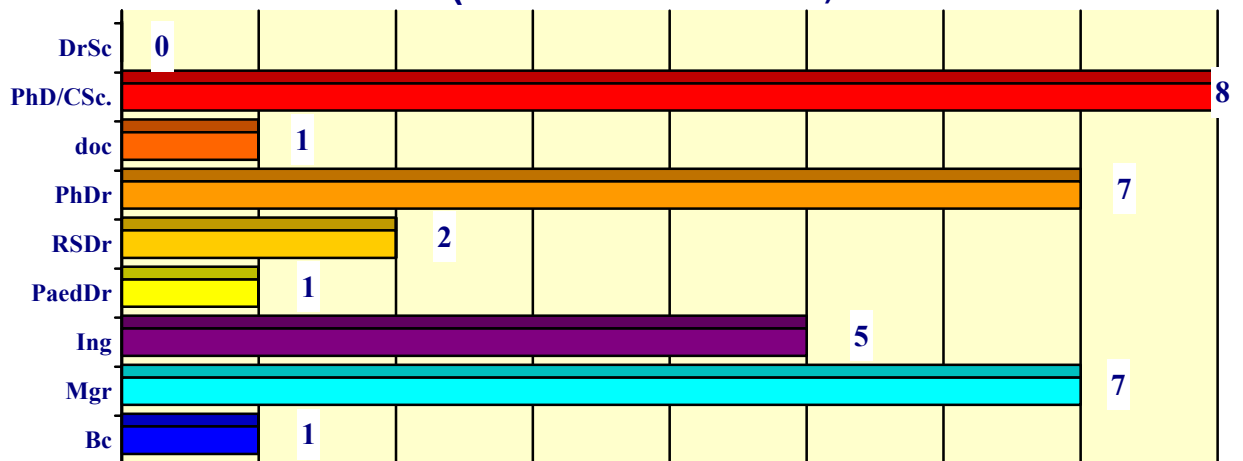
Troja zamestnanci VHÚ (z. PhDr. I. Baka, z. Mgr. P. Kralčák, z. Mgr. A. Maskalík) si zvyšovali odbornú kvalifikáciu v rámci externého doktorandského štúdia vo vednom odbore 71-01-9 - slovenské dejiny na Historickom ústave SAV v Bratislave.

z. Mgr. A. Maskalík absolvoval predpísanú odbornú skúšku a z. PhDr. Igor Baka splnil všetky predpísané podmienky doktorandského štúdia a dňa 27. 4. 2005 obhájil dizertačnú prácu.

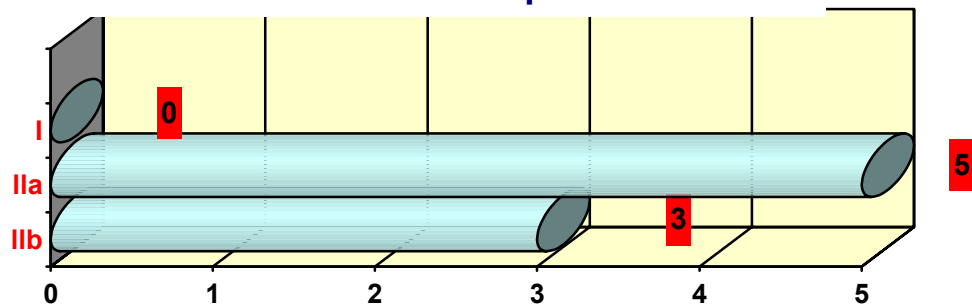
Vzdelanostná štruktúra zamestnancov (bez FOO)

Vedecké, vedecko-akademické tituly (bez zamestnancov FOO)

Vedecké kvalifikačné stupne k 31.12.2005

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavné úlohy VHÚ plánované na rok 2005

1/ V súlade s rozhodnutím ministra obrany SR z 3. mimoriadneho KoMO SR z 9. 10. 2001, bod III. „Konceptia Vojenského historického múzea“ pokračovať vo výstavbe komplexu Vojenského historického múzea v posádke Piešťany v rozsahu pridelených rozpočtových prostriedkov.

Vyhodnotenie:

Úloha bola splnená. Okrem prác v rámci rutinnej a štandardnej údržby objektov Vojenského historického múzea sa uskutočnili akcie súvisiace so zabezpečením objektovej bezpečnosti (rekonštrukcia oplotenia objektov kasární SNP, vybudovanie elektronického systému objektovej bezpečnosti), s plynofikáciou objektov (výstavba regulačnej stanice plynu, plynofikácia a stavebná časť kotolne v budove č. 48) a rekonštrukciou transformátorovej stanice.

V hodnotenom období boli do priestorov múzea v Piešťanoch presťahované depozity malorozmerných múzejných predmetov z Nového Mesta nad Váhom a z dočasných skladových priestorov na letisku v Trenčíne bolo presťahovaných 19 kusov leteckej múzejnej techniky, 27 kusov kolesovej múzejnej techniky a 657 kusov ďalších múzejných predmetov. V r. 2006 zostáva presunúť ešte 4 kusy leteckej múzejnej techniky, 7 kusov kolesovej múzejnej techniky a cca 200 kusov iných predmetov.

2/ V súlade s obsahom Dohody medzi Ministerstvom obrany SR a Ministerstvom kultúry SR o spolupráci na úseku múzejnej činnosti z 23. 9. 2003 pokračovať v zabezpečovaní zariadenia expozície letectva a protivzdušnej obrany v Košiciach ako organizačnej zložky Vojenského historického ústavu v Bratislave.

Vyhodnotenie:

Plánovaná výstavba výstavných priestorov sa neuskutočnila z dôvodu nepridelenia rozpočtových prostriedkov na investičnú výstavbu. V hodnotenom období bola expozícia doplnená o protiletadlový kanón Pldvk vz. 53/59, rez výtokovej trysky nemeckého raketového motora rakety A4 (V2), špeciálny automobil PV3S SUEZ a špeciálny automobil PV3S TO5.

K 31. 12. 2005 sa v expozícii nachádzalo 22 ks leteckej a 5 ks inej techniky.

V súvislosti s reálnymi možnosťami rozpočtu VHÚ, úlohami výstavby múzea v objektoch letiska a kasární SNP v Piešťanoch, ako aj s výrazným nárastom nákladov na realizáciu projektu výstavby výstavných priestorov na letisku v Košiciach, sa plnenie tejto úlohy ukazuje ako ekonomicky neefektívne. Diskutabilnou je i odborná opodstatnenosť realizácie predmetnej úlohy v situácii, keď Slovenské technické múzeum buduje na letisku v Košiciach ako svoju súčasť Múzeum letectva. Z uvedeného dôvodu sa ako aktuálne javí prehodnotenie Dohody medzi Ministerstvom obrany SR a Ministerstvom kultúry SR o spolupráci na úseku múzejnej činnosti z 23. 9. 2003 so zvážením dodatku, ktorým by sa zrušilo ustanovenie čl. 1 citovanej dohody, ktorým sa MO SR zaviazalo zabezpečiť zriadenie expozície letectva a protivzdušnej obrany v Košiciach ako organizačnej zložky Vojenského historického ústavu, resp. zrušenie tejto dohody a uzatvorenie dohody o spolupráci medzi VHÚ Bratislava a STM Košice.

3/ V oblasti vedeckovýskumnej činnosti:

a) Vedecké projekty a úlohy plniť v súlade s ročným vykonávacím plánom vedecko-výskumnej činnosti,

b) Uskutočniť medzinárodný vedecký seminár k 60. výročiu ukončenia druhej svetovej vojny.

c) Odovzdať rukopis do tlače a vydať V. zväzok *Vojenských dejín Slovenska (1939 – 1945)*, ukončiť textáciu kapitol VI. zväzku *Vojenských dejín Slovenska (1945 – 1968)*.

d) Dokončiť spracovanie vybraných hesiel a v spolupráci s Vojenským historickým ústavom v Prahe vydať biografický slovník *Vojenské osobnosti československého odboja 1939 – 1945*.

Vyhodnotenie:

a) V roku 2005 odbor vojensko-historických výskumov riešil úlohy spojené s realizáciou

▶ vedeckých projektov:

- Vojenské dejiny Slovenska - syntéza V. zväzok
- Vojenské dejiny Slovenska - syntéza VI. zväzok
- V/2/04-06 Osobnosti československého vojenského odboja v rokoch 1939 – 1945
- II/1/02-05 Slovensko vo vojne proti Poľsku v roku 1939
- I/1/01-08 Dislokačný prehľad armád na území Slovenska v rokoch 1918 – 1992
- VIII/1/05-07 Kapitoly významných udalostí a osobností vojenských dejín Slovenska
- VI/1/01-05 Miesto a úloha Slovenska v potenciálnych a reálnych konfliktoch v 20. storočí,

▶ vedeckých a výskumných úloh:

- Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004) - zborník príspevkov
- Chronológia dejín Slovenska - vojenské aspekty 1939 – 1945
- Vývoj vojenskej symboliky na území Slovenska od roku 1918 po súčasnosť
- Obrana stredovekej Bratislavy
- Bratislavský mier v roku 1805
- Vojenská história Slovenska XI. (výberová bibliografia)
- Povojnové osudy príslušníkov 1. československého armádneho zboru v ZSSR
- Riešenie národnostnej otázky vo veliteľskom zbore čs. armády v rokoch 1945 – 1948.

Výsledky plnenia vedeckých projektov a úloh sú konkretizované v časti „iné úlohy - vedecko-výskumná činnosť“.

b) VHÚ sa aktívne podieľal na obsahovej náplni medzinárodnej vedeckej konferencie „*Koniec 2. svetovej vojny po 60-tich rokoch*“, ktorá sa uskutočnila 9. 5. 2005 v rámci centrálnych osláv 60. výročia víťazstva nad fašizmom.

c) Úloha splnená čiastočne. V. zväzok Vojenských dejín Slovenska nebol odovzdaný do tlače. Na základe oponentských posudkov a stanovísk autorov jednotlivých kapitol, ako aj na základe záverov rokovania redakčnej rady projektu Vojenskej dejiny Slovenska, Vedeckej rady VHÚ a pracovnej porady riaditeľa VHÚ zo dňa 26. 9. 2005, sa musela uskutočniť zmena v zložení autorského kolektívu (doplnil sa o PhDr. I. Baku, PhD.) a termínu odovzdania upraveného a doplneného rukopisu na február 2007. Spracovanie rukopisu VI. zväzku Vojenských dejín Slovenska 1945 – 1968 bolo ukončené v septembri 2005. Text prešiel oponentúrou na odbore vojensko-historických výskumov. (Plánované odovzdanie rukopisu do tlače: jún 2006.)

d) Úloha splnená. Publikáciu *Vojenské osobnosti československého odboja 1939 – 1945* vydalo MO ČR v máji 2005. Členovia autorského kolektívu doc. PhDr. Jozef Bystrický CSc., pplk. PhDr. Peter Šumichrast, PhD. a mjr. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD. boli ocenení udelením Záslužného kríža ministra obrany Českej republiky III. stupňa, pplk. PhDr. Peter Šumichrast, PhD. Pamätnou medailou ministra obrany SR I. stupňa, mjr. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD. Pamätnou medailou ministra obrany SR II. stupňa, doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., PhDr. Igor Baka, PhD., PhDr. František Cséfalvay, CSc. a Mgr. Alexej Maskalík Pamätnou medailou k 60. výročiu ukončenia 2. svetovej vojny.

4/ Po organizačnej a materiálno-technickej stránke zabezpečiť presťahovanie archívneho pracoviska Vojenského historického ústavu – Vojenského historického archívu z priestorov na Univerzitnom námestí č. 2 v posádke Trnava do objektu Vojenského historického ústavu na Krajnej ulici č. 27 v Bratislave.

Pokračovať v odbornom prevzatí vybraných písomností vojenských útvarov a zariadení delimitovaných z VSA Olomouc, kmeňových listov a evidenčných kariet vojakov a poddôstojníkov - ročník narodenia 1921-1923 z Vojenského archívu Trnava. Prevziať kmeňové listy dôstojníkov - ročník narodenia 1902-1903.

Podľa požiadaviek vojenských útvarov a zariadení a personálnych možností VHA vykonávať vyrad'ovacie konanie v registratúrnych strediskách rezortu.

Vyhodnotenie:

V hodnotenom období sa z priestorov VHA na Univerzitnom námestí č. 2 v posádke Trnava do budovy objektu VHÚ na Krajnej ulici č. 27 v Bratislave previezlo 14 405 archívnych škatúlí, 10 148 zväzkov kmeňových dokladov vojakov a poddôstojníkov a 4 708 pomocných kníh. Do 31. 12. 2005 bolo za týmto účelom vykonaných celkom 57 prevozov. Presťahovaná bola aj časť stavebno-ubytovacieho materiálu. Archívne fondy, ktoré ešte zostali uložené v Trnave, ako aj zvyšok stavebno-ubytovacieho materiálu budú presťahované do pripravených skladových priestorov v Piešťanoch v prvej polovici roka 2006.

Vojenský historický archív k 31. 12. 2005 uvoľnil väčšinu priestorov v Kasárňach Slovenského národného povstania v Trnave a 1. 1. 2006 začal svoju činnosť v objekte Vojenského historického ústavu na Krajnej č. 27 v Bratislave.

V preberaní písomností z Vojenského archívu Trnava sa nepokračovalo z dôvodu sťahovania Vojenského historického archívu do Bratislavy a prípravy nového registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu.

V roku 2005 zamestnanci Vojenského historického archívu spracovali 242 odborných posudkov na vyradenie registratúrnych záznamov. Okrem toho poskytli 11 osobných konzultácií a cca 500 telefonických konzultácií a metodických usmernení. V súvislosti s vyradovacím konaním vykonali 2 prednášky pre pracovníkov administratívnej bezpečnosti, ktoré sa konali v rámci odborných zhromaždení organizovaných Bezpečnostným úradom MO SR.

5/ V súlade so znením príslušných ustanovení zákona č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty a vyhlášky MK SR č. 342/1998 Z. z. o odbornej správe múzejných zbierkových predmetov a galerijných zbierkových predmetov pokračovať v akvizičnej činnosti Vojenského historického múzea, uskutočniť revíziu vybraných múzejných fondov, v spracovávaní prvostupňovej a druhostupňovej evidencie, pristúpiť k ohodnocovaniu zbierkových predmetov podľa príslušných ustanovení uvedeného zákona.

Vyhodnotenie:

Na základe zmlúv o bezodplatnom prevode správy majetku štátu múzeum získalo od ozbrojených síl SR celkom 3 662 predmetov, 180 z nich bolo zapísaných do evidencie ako múzejné predmety a zvyšok do registračnej knihy. Ďalších 147 múzejných predmetov bolo získaných darom a 51 ks (nadobúdacia hodnota 72. 000, - Sk) nákupom. V súlade so Smernicou MO SR č. 6/2002 o správe majetku štátu múzeum získalo ďalších 671 ks predmetov (56 predmetov bolo zapísaných do evidencie ako múzejné predmety a 615 do registračnej knihy).

Priebežne sa pokračovalo v spracovávaní prvostupňovej a druhostupňovej evidencie v múzejnom oddelení Svidník, múzejnom oddelení Piešťany, aj v jeho depozíte v Novom Meste nad Váhom. V priebehu roka 2005 bolo spracovaných 235 zápisov v prvostupňovej evidencii a v druhostupňovej evidencii bolo vyhotovených 208 kusov katalogizačných lístkov.

6/ V súlade s pridelenými finančnými prostriedkami na rok 2005 všestranne zabezpečiť mierový chod jednotlivých pracovísk Vojenského historického ústavu v posádke Bratislava, Trnava, Nové Mesto nad Váhom, Piešťany a Svidník.

Vyhodnotenie:

Úloha bola splnená.

7/ Prostredníctvom VSB 1028 Svidník zabezpečiť štandardnú a rutinnú údržbu majetku v správe rozpočtovej organizácie Vojenský historický ústav Bratislava

Vyhodnotenie:

Rutinná a štandardná údržba majetku v správe rozpočtovej organizácie VHÚ Bratislave bola vykonávaná podľa plánu. Podrobnejšie viď „Oblasť finančného zabezpečenia, logistiky a infraštruktúry“.

Ďalšie úlohy plnené v roku 2005

► vo vedecko-výskumnej činnosti

Popri plnení hlavných plánovaných vedecko-výskumných úloh plnili zamestnanci VHÚ aj ďalšie vedecko-výskumné, masmediálne, publicistické a operatívne úlohy, vykonávali prednáškovú činnosť na základe požiadaviek rezortu ministerstva obrany, resp. civilných inštitúcií a spoločenských organizácií, a pod.

VEDECKO-VÝSKUMNÉ VÝSTUPY	POČET
Monografie	3
Vedecké štúdie, odborné state a recenzie	24
Kolektívne publikácie – spoluautorstvo	5
Prednášky a besedy	13
Populárno-vedecké a publicistické články	39
Informačný spravodaj	4
Vedecké zborníky VHÚ	1
Vedecké konferencie VHÚ	1
Anotácie, správy	13
Televízne a rozhlasové vystúpenia	66
Účasť na zahraničných konferenciách a sympóziách	7
Účasť na domácich konferenciách a sympóziách	14
Časopis Vojenská história	4

Prehľad publikačnej činnosti

Knižné publikácie (monografie):

- BYSTRICKÝ, J. – ČAPLOVIČ, M. – PURDEK, I. – ŠTAIGL, J.: Ozbrojené sily Slovenskej republiky. História a súčasnosť 1918 – 2005 (The Armed Forces of the Slovak republic. The past and presence 1918 – 2005). Bratislava : Magnet Press Slovakia, 2005, 208 s.
- SEGEŠ, V.: Prešporský pitaval. Zločin a trest v stredovekej Bratislave. Bratislava : Perfekt, 2005, 220 s. + 185 ilustrácií.
- ŠUMICHRAS, P. – ANĎAL, J.: Letov Š-328 a Š-528. Poprad : HT model special No 910, 2005, 72 s. + 300 dobových fotografií, 80 farebných kamufláží.

Spoluautorstvo na knižných publikáciách:

- Kol. autorov: Vojenské osobnosti československého odboje 1939 – 1945. Praha, MO ČR – AVIS, 2005, 348 s. /autori z VHÚ Bratislava : J. Bystrický – I. Baka – F. Cséfalvay – M. Čaplovič – A. Maskalík – P. Šumichrast, podiel spolu 35 percent/

- BAKA, I.: Návrat odtrhnutých bratov. In: Storočie propagandy. Slovenskom v osídľach ideológií. (Eds. V. Bystrický – J. Roguľová). Bratislava : AEP, 2005, s. 131-141. */podiel 7 percent/*
- ČAPLOVIČ, M.: Armáda a propaganda. In: Storočie propagandy. Slovenskom v osídľach ideológií. (Eds. V. Bystrický – J. Roguľová). Bratislava : AEP, 2005, s. 95 – 103. */podiel 5,5 percenta/*
- ŠTAIGL, J.: Pomocné technické prápory – vojenské tábory nútených prác (Historická analýza). In: VITKO, P. a kol.: PTP – poníženie a satisfakcia. Bratislava : MO SR 2005, s. 8-31. */podiel 12, 6 percenta/*
- SEGEŠ, V.: Justícia v stredovekom Prešporku. In: Dejiny Bratislavy. Bratislava : Kalligram, 2005, s. 203 – 228.

Zostavovateľská činnosť, vedecká redakcia:

- ČAPLOVIČ, M. – STANOVÁ, M. (Eds.): Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004. Bratislava, Vojenský historický ústav, 2005, 283 s.
- STANOVÁ, M.: Vojenská história, 9, 2005, č. 1-4. Zostavenie časopisu pre vojenskú históriu, múzejníctvo a archívniectvo + Zostavenie odborných perexov k štúdiám a materiálom publikovaným vo Vojenskej histórii.
- ŠEĎOVÁ, B.: Vojenské dejiny Slovenska. Výberová bibliografia X. – 2002. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 4, s. 139-153. */nebolo vykázané vo vyhodnotení za VR 2004/*
- ŠUMICHRASŤ, P.: Tóth, J.: Pamäti generála Tótha. Slovenskí letci v Povstaní. Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov, 2005, 254 s. */vedecká redakcia rukopisu/*
- ŠUMICHRASŤ, P.: Gablech, I.: Hallo, airfield-control go ahead! Spomienky nového pilota. Bratislava : Magnet Press Slovakia, 66 s. + 28 s. archívnych dokumentov, 32 fotografií. */vedecká redakcia rukopisu/*

Vedecké štúdie, dokumenty a materiály, odborné state, recenzie

- BAKA, I.: Slovensko vo vojne proti Poľsku v roku 1939. In: Vojenská história, 9, 2005, č. 3, s. 26-46.
- BYSTRICKÝ, J.: Niekoľko poznámok k najnovšej historiografii Karpatsko-duklianskej operácie. In: Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004. (Eds. Miloslav Čaplovič – Mária Stanová). Bratislava : Vojenský historický ústav, 2005, s. 11-32.
- CSÉFALVAY, F.: On the Professional Training of the Slovak Staff of Officers between 1939 and 1944. (Profesionálna príprava slovenských štábných dôstojníkov v rokoch 1939 – 1944.) In: Revue Internationale D' Histoire Militaire. No 80 – 2004. Revue Périodique. Budapest : MOD. Zrínyi – Zrínyi Publishing House, 2004, s. 146-149. */nebolo vykázané vo vyhodnotení za VR 2004/*
- CSÉFALVAY, F.: Karpatsko-duklianska operácie a SNP (Niekoľko poznámok). In: Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004. (Eds. Miloslav Čaplovič – Mária Stanová). Bratislava : Vojenský historický ústav, 2005, s. 159-166.

- CSÉFALVAY, F.: Maďarské vyššie jednotky v obrane Karpát na jeseň 1944. In: Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004. (Eds. Miloslav Čaplovič – Mária Stanová). Bratislava : Vojenský historický ústav, 2005, s. 223-234.
- ČAPLOVIČ, M.: The Professional Preparation of Slovak Officers during 1920 – 1939. (Profesionálna príprava slovenských dôstojníkov v rokoch 1920 – 1939.) In: Revue Internationale D' Historie Militaire. No 80 – 2004. Revue Périodique. Budapest : MOD. Zrínyi – Zrínyi Publishing House, 2004, s. 135-145. /nebolo vykázané vo vyhodnotení za VR 2004/
- ČAPLOVIČ, M.: Stručný náčrt organizácie a činnosti československej vojenskej spravodajskej služby v období 1919 – 1939. In: www.vssmosr.sk
- ČAPLOVIČ, M.: Reflexie odkazu generála M. R. Štefánika v českej a slovenskej spoločnosti (1919 – 1939). In: M. R. Štefánik, T. G. Masaryk a vznik Česko-Slovenska. Zborník konferencie 23. júla 2005 v Brezovej pod Bradlom. (Ed. V. Cigánková). Brezová pod Bradlom : Linea, 2005, s. 17-28.
- HOSPODÁR, V. : Karpatsko-duklianska operácia v dobovej tlači. In: Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004. (Eds. Miloslav Čaplovič – Mária Stanová). Bratislava : Vojenský historický ústav, 2005, s. 234-241 .
- MASKALÍK, A. – BAKA, I.: K povojnovým osudom dôstojníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. In: Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004. (Eds. Miloslav Čaplovič – Mária Stanová). Bratislava : Vojenský historický ústav, 2005, s. 242-256.
- PURDEK, I.: Vznik a vývoj vojenskej symboliky Armády (Ozbrojených síl) Slovenskej republiky 1993 – 2005. In: Vojenská história, 9, 2005, č. 4, s. 109-119.
- RODÁK, J. : Múzejná dokumentácia pamätných miest duklianskych bojov a ich uchovanie v pamäti národa. In: Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004. (Eds. Miloslav Čaplovič – Mária Stanová). Bratislava : Vojenský historický ústav, 2005, s. 256-266.
- SEGEŠ, V.: A zsoldosok fegyelmezése és élelmezése a középkorban. In: Bártfától Pozsonyig. Városok a 13 – 17. században. Budapest : MTA, 2005, s. 245-252.
- SEGEŠ, V.: Stredoveké komorné knihy mesta Bratislavy ako prameň dejín každodennosti. In: Diplomatická produkcia v stredovekom meste. Bratislava : Ministerstvo vnútra, 2005, s. 139-145.
- SEGEŠ, V.: Ad: K niektorým problémom slovenskej historiografie. In: Historický časopis, 53, 2005, č. 4, s. 719-723.
- SLEPCOV, I. : Ľudské straty 38.armády 1. ukrajinského frontu v bojoch o Duklu /november 1944 – január 1945/. In: Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky (1944 – 2004). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004. (Eds. Miloslav Čaplovič – Mária Stanová). Bratislava : Vojenský historický ústav, 2005, s. 210-214 .
- ŠTEFANSKÝ, M.: Medzinárodné súvislosti procesu s Vladimírom Clementisom. In: Politické procesy v Československu a prípad Slánský. (Ed. Jiří Pernes). Brno : ÚSD AV ČR, 2005, s.356-366.

- ŠUMICHRAST, P.: Letov Š-328 v slovenských vzdušných zbraniach 1939 – 1944. In: Vojenská história, 9, 2005, č. 3, s. 65-81.

Populárnovedné a publicistické články:

- BAKA, I.: S kolektívnou vinou Nemcov nesúhlasím. (Rozhovor). In: Národná obroda, 7. 5. 2005, Víkendová príloha, s. I-II.
- ČAPLOVIČ, M.: Vo víre vojny. In: Nová História. Revue o dejinách spoločnosti, 5, 2005, č. 2 (marec/apríl), príloha: Milan Rastislav Štefánik, s. 22-24.
- ČAPLOVIČ, M. – ŠUMICHRAST, P.: História povinnej vojenskej služby. In: Obrana, 13, 2005, č. 8, s. 6-9.
- HARIN, E.: Povojnová pomoc UNRRA. In: Obrana, 13, 2005, č. 9, s. 29.
- HOSPODÁR, V.: Chráňme si naše kultúrne dedičstvo. In: Podduklianske novinky, 4, 6. 6. 2005, č. 23, s. 7.
- HOSPODÁR, V.: Pamätne dni očami frontových novinárov. In: Podduklianske novinky, 4, 10. 10. 2005, č. 41, s. 8.
- HOSPODÁR, V.: Armádny generál L. Svoboda (1895 – 2005). 110. výročie narodenia. In: Podduklianske novinky, 4, 5. 12. 2005, č. 49, s. 11.
- HOSPODÁR, V.: Ludvik Svoboda – človek, vojak, politik. In: Podduklianske novinky, 4, 12. 12. 2005, č. 50, s. 10.
- MASKALÍK, A.: Oslobodil Bratislavu. In: Obrana, 13, 2005, č. 4, s. 17.
- MASKALÍK, A.: Maršal víťazstva. In: Obrana, 13, 2005, č. 5, s. 17.
- MASKALÍK, A.: Eisenhower – vojak na Olympe. In: Obrana, 13, 2005, č. 6, s. 17.
- MASKALÍK, A.: Z rebela šľachtic Monty. In: Obrana, 13, 2005, č. 7, s. 17.
- MASKALÍK, A.: Douglas MacArthur. In: Obrana, 13, 2005, č. 9, s. 17.
- MASKALÍK, A.: Tvorca armád a aliancií. In: Obrana, 13, 2005, č. 10, s. 17.
- MASKALÍK, A.: Otec amerických výsadbárov. In: Obrana, 13, 2005, č. 11, s. 17.
- MASKALÍK, A.: Najmladší generál. In: Obrana, 13, 2005, č. 12, s. 17.
- RODÁK, J.: 60. výročie ukončenia 2. svetovej vojny. In: Prešovský denník – Korzár, 7, 7. 4. 2005, č. 79, s. 16.
- RODÁK, J.: Vzostupy a pády Dukelského múzea. /Seriál venovaný 40. výročiu vzniku múzea/. In: Podduklianske novinky, 4, č. 14 - 22.
- RODÁK, J.: Partizáni na východnom Slovensku. In: Prešovský denník – Korzár, 7, 25. 8. 2005, č. 198, s. 17.
- RODÁK, J.: Stále aktuálna história Dukly. In: Prešovský denník – Korzár, 7, 6. 10. 2005, č. 231, s. 19.
- SEGEŠ, V.: Najstarší vojak na svete. In: Obrana, 13, 2005, č. 2, s. 17.
- SEGEŠ, V.: Úvodník. In: Nová História. Revue o dejinách spoločnosti, 5, 2005, č. 1 (január/február), s. 1.
- SEGEŠ, V.: Nevítaný hosť Peter z Gracu. In: Nová História. Revue o dejinách spoločnosti, 5, 2005, č. 2 (marec/apríl), s. 35.
- SEGEŠ, V.: Rozhovor s Mikulášom Píschom. In: Nová História. Revue o dejinách spoločnosti, 5, 2005, č. 2 (marec/apríl), s. 34.
- SEGEŠ, V.: Tiene stredovekého mesta. In: Nová História. Revue o dejinách spoločnosti, 5, 2005, č. 3 (máj/jún), s. 4-7.
- SEGEŠ, V.: Rozhovor s Jaroslavom Chovancom. In: Nová História. Revue o dejinách spoločnosti, 5, 2005, č. 3 (máj/jún), s. 38.

- SEGEŠ, V.: Čierna ovca klobučnickeho remesla. In: Nová História. Revue o dejinách spoločnosti, 5, 2005, č. 4 (júl/august), s. 47.
- SEGEŠ, V.: Tragédia bezmennej panny. In: Nová História. Revue o dejinách spoločnosti, 5, 2005, č. 6 (november/december), s. 31.
- SLEPCOV, I.: Legendárny exponát BM-13 „Kaťuša“. In: Podduklianske novinky, 4, 16. 5. 2005, č. 20, s. 4.

► v archívnej činnosti

V roku 2005 plnenie odborných úloh výrazným spôsobom ovplyvnilo sťahovanie Vojenského historického archívu z Trnavy do Bratislavy, ktoré zaberalo väčšinu pracovného času pracovníkov archívu. Odborná činnosť bola sústredená na:

• spracovávanie fondov a zbierok

– fond Veliteľstvo 2. VO a VVO 1950-1970 – úlohu plnil z. Ing.M. Ondruš - spracoval 20 archívnych škatúl a napísal 3 strany rukopisu inventára k archívnemu fondu,

– fond Hlavné vojenské veliteľstvo Bratislava (1939-1940) - úlohu plnil z. Ing. M. Gabčo - spracoval 22 archívnych škatúl a napísal 10 strán rukopisu k inventárnemu fondu,

– zoznam padlých účastníkov protifašistického odboja na Slovensku – úlohu plnil z. Dr. J. Petráš. Zoznam v rozsahu 160 strán je vydaný a je k dispozícii v študovni VHA.

– zoznam osôb politicky nespoľahlivých - slúžiacich v PTP na území Slovenska - úlohu plnil z. Ing. P. Krajčírovič - zoznam spracoval z archívnych fondov 54. PTP, 63. PTP a 68. PTP. Zoznam obsahuje 4 399 mien (147 strán), je priebežne doplňovaný a slúži ako pomôcka pri vybavovaní žiadostí občanov v zmysle zákona 726/2004 Z. z. o poskytnutí jednorazového finančného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác a pozostalým manželkám po týchto osobách.

• zabezpečovanie odborného dohľadu nad vyradovacím konaním registratúrnych záznamov vo Vojenskom archíve Armády SR a vo vojenských útvaroch OS SR

V zmysle zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov a naň nadväzujúcej Vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov Vojenský historický archív Trnava vykonáva odborný dohľad nad vyradovacím konaním registratúrnych záznamov vo Vojenskom archíve Trnava ako aj vo všetkých útvaroch a zariadeniach OS SR. K jednotlivým návrhom na vyradenie registratúrnych záznamov spracováva Vojenský historický archív odborné posudky. V priebehu roka 2005 spracoval Ing. Ondruš 242 takýchto odborných posudkov. Okrem toho Vojenský historický archív pôsobil ako konzultant Bezpečnostného úradu MO SR, respektíve Vojenského archívu Trnava pri tvorbe „Registratúrneho poriadku rezortu Ministerstva obrany Slovenskej republiky“. Zároveň z. Ing. M. Ondruš vykonal dve prednášky k problematike vyradovania registratúrnych záznamov pre pracovníkov administratívnej bezpečnosti OS SR na školeniach organizovaných Bezpečnostným úradom MO SR.

- **poskytovanie archívnych služieb**

- a) **správne úkony pre fyzické a právnické osoby**

V roku 2005 bolo vybavených 1 835 písomných žiadostí:

- z. Mgr. P. Kralčák spracoval písomné odpovede na 115 žiadostí
- z. Dr. J. Petráš spracoval písomné odpovede na 2 žiadosti
- z. Ing. P. Krajčírovič spracoval písomné odpovede na 376 žiadostí
- z. Ing. M. Ondruš spracoval písomné odpovede na 503 žiadostí
- z. Ing. M. Gabčo spracoval písomné odpovede na 5 žiadostí
- z. M. Balcová spracovala písomné odpovede na 413 žiadostí
- z. A. Mináriková spracovala písomné odpovede na 123 žiadostí
- z. J. Adamec spracoval písomné odpovede na 3 žiadosti
- do VA Trnava bolo postúpených 295 písomných žiadostí.

- b) **konzultácie a obsluha v študovni ***

- počet návštev 186
- počet bádateľov (nárast fyzických osôb) 60
- počet predložených archívnych škatúl 308
- počet vyhladaných a predložených archívnych jednotiek 244
- počet návštev v špeciálnych zbierkach 12
- počet bádateľov (fyzických osôb) v špeciálnych zbierkach 12

*Poznámka: z dôvodu sťahovania archívu bola študovňa uzatvorená od 1. 9. do 31. 12. 2005.

- c) **fotoarchív**

- počet vyhladaných a predložených fotografií 919

Pre potreby bádateľov a na plnenie správnych úkonov VHA bolo prekopírovaných 13 308 strán archívnych dokumentov.

- **odtajňovanie archívnych fondov a zbierok**

V súvislosti s rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 38/2004 odtajňovali pracovníci archívu fondy a zbierky československej armády v rokoch 1945-1992 (archívne fondy Veliteľstvo 4. oblasti Bratislava a Banderovci).

VÝKON VYBRANÝCH ODBORNÝCH ČINNOSTÍ VHA	POČET
Spracované archívne fondy a zbierky (počet škatúl)	42
Vypracované inventáre a katalógy (počet titulov/počet strán)	1/160
Počet návštev v študovni	186
Počet vybavených žiadostí	1 835
Počet poskytnutých archívnych škatúl / archívnych jednotiek	308/244

► **v múzejnej činnosti**

Popri činnostiach spojených s výstavbou Vojenského historického múzea v Piešťanoch a akvizičnej činnosti (hodnotenú v časti hlavné úlohy v r. 2005) pracovníci múzea ošetrili a nakonzerovali 398 ks múzejných predmetov (najmä

strelných zbraní a techniky), opravili, resp. renovovali 11 motocyklov, 8 kanónov, 1 mostný tank, 1 protiletadlový kanón, protiletadlový komplet NEVA, 3 lietadlá, 1 mínomet a 2 automobily, spojzdčili a opravili 21 kusov pásovej techniky.

V apríli až októbri bola vykonaná čiastočná revízia fondu VIII - letecký materiál (len leteckej techniky), ktorý obsahuje celkom 92 ks múzejnej leteckej techniky, ako aj čiastočná revízia fondu VI - delostrelecký materiál múzejného oddelenia Piešťany, celkom 61 ks múzejných predmetov.

V rámci akvizičnej činnosti pracovníci múzea vlastnými silami a prostriedkami vykonali prevozy 26 ks veľkorozmerných múzejných predmetov z vojenských útvarov Moldava, Kežmarok, Nemecká, Zvolen, Nitra, Zemianske Kostolany, Čereňany, Vajnory, Nováky.

Vojenské historické múzeum v roku 2005 uzatvorilo 5 nových zmlúv a obnovilo 30 končiacich zmlúv o výpožičkách múzejných predmetov. Dve výpožičky múzejných predmetov ukončilo.

Pre potreby krátkodobých výstav bol vykonaný výber 134 zbierkových predmetov. Bola zrušená expozícia v Kultúrnom a metodickom centre Trenčín. V súvislosti s týmto bolo z Trenčína presťahovaných, ošetrovaných a uložených v depozite Piešťany 68 ks múzejných predmetov.

VHM v roku 2005 bolo spoluorganizátorom alebo sa zúčastnilo na viacerých kultúrno-spoločenských akciách, ako napr.

- historická ukážka bojov o oslobodenie Bratislavy realizovaná v Podunajských Biskupiciach v spolupráci s klubmi vojenskej histórie - zabezpečením dynamických ukážok dvoma múzejnými exponátmi OT-810
- účasť na oslavách ukončenia druhej svetovej vojny a dňa víťazstva nad fašizmom 8.5.2005 v Bratislave - výstavka ručných strelných zbraní z druhej svetovej vojny a dvoch múzejných exponátov Pldvk 53/59 a 130mm raketomet vz.51
- účasť na „Dni polície“ v Trnave dňa 3.6.2005 – výstavka ručných strelných zbraní z druhej svetovej vojny a dvoch múzejných exponátov Pldvk 53/59 a 130mm raketomet vz.51
- účasť na dňoch „Bažant pohoda“ letisko Trenčín 15. – 17.7.2005 - výstavka troch exponátov múzejnej techniky Pldvk 53/59, OT-810R2, MiG-21R
- účasť na podujatí „SAHARA 2005“ vo VTSÚ Záhorie – zabezpečením dynamickej ukážky tanku T-34/85 v dňoch 26.8 - 28.8.2005
- účasť na oslavách 10. výročia založenia Práporu okamžitej reakcie kpt. Jána Francisciho v Martine september 2005 - výstavka ručných strelných zbraní z druhej svetovej vojny a OT-810
- účasť na oslavách „Dňa Ozbrojených síl Slovenskej republiky“ vo Zvolene 17.10.2005 - výstavka ručných strelných zbraní z druhej svetovej vojny a dvoch múzejných exponátov Pldvk 53/59 a OT 810

Návštevnosť expozícií / výstav VHM

PRACOVISKÁ VHM	POČET NÁVŠTEVNÍKOV
Expozícia VHM v Piešťanoch	12 720
Expozícia múzejného oddelenia vo Svidníku	18 880
Prírodný areál na Dukle a v Údolí smrti	41 624
Spolu	73 224

Výstavy a kultúrno-spoločenské podujatia VHM

PODUJATIA / AKCIE	POČET
Stále expozície	5*
Krátkodobé tematické výstavy	3**
Kultúrno-spoločenské podujatia	9
Spolu	17

* *Expozícia VHM v Piešťanoch: „Výzbroj čs. armády v rokoch 1945-1992“*
Expozícia VHM vo Svidníku: „Dejiny vojenstva na východnom Slovensku“
Expozícia letectva a protivzdušnej obrany v Košiciach
Expozícia VHM v prírode – Duklianske bojisko
Expozícia VHM v areáli Údolia smrti

** *Výstava k 60. výročiu ukončenia vojny (expozícia VHM vo Svidníku, KMC Trenčín)*
Obrazopis sveta – gen. Dr. M. R. Štefánik (areál Bratislavského hradu – vystavená replika historického lietadla Caproni Ca. 3.
Výstava k 110. výročiu narodenia armádneho generála L. Svobodu (expozícia VHM Svidník).

► v oblasti zahraničných aktivít

V súlade s Plánom zahraničných aktivít MO SR na rok 2005 a Plánom hlavných úloh a základných opatrení VHÚ na rok 2005 sa v hodnotenom období uskutočnilo celkom 32 zahraničných pracovných ciest do šiestich európskych štátov (Česká republika: 20 ciest - 30 osôb, Poľská republika: 5 ciest - 9 osôb, Rakúska republika: 1 cesta - 4 osoby, Španielske kráľovstvo: 1 cesta - 2 osoby, Spolková republika: 2 cesty - 4 osoby, Maďarská republika: 3 cesty - 6 osôb), na ktorých sa zúčastnilo celkom 55 osôb.

Zahraničné pracovné cesty sa uskutočnili predovšetkým za účelom rozvíjania medzinárodnej spolupráce v oblasti vojensko-historických výskumov, vojenského múzejníctva a archívniectva, ako aj archívneho výskumu v zahraničných vojenských historických a iných štátnych archívoch.

Významnou súčasťou zahraničných aktivít bol ďalší rozvoj medzinárodnej spolupráce v rámci Partnerstva za mier – Pracovnej skupiny vojenskej histórie a C. I. H. M. (Medzinárodná komisia pre vojenskú históriu).

Na V. kongrese pracovnej skupiny vojenskej histórie Partnerstva za mier Konzorcia obranných akadémií a Inštitútov obranných štúdií, ktorý sa uskutočnil v dňoch 4. 4. – 7. 4. 2006 a bol venovaný problematike histórie a súčasnosti mnohonárodných vojenských operácií sa aktívne zúčastnili 4 príslušníci, resp. zamestnanci VHÚ. Na tomto kongrese bol VHÚ Bratislava poverený pripraviť v spolupráci s francúzskym Inštitútom obranných historických služieb 6. medzinárodný kongres, ktorý sa uskutoční v Bratislave v dňoch 3. – 7. 4. 2006 pod názvom „**Exiting War: Post Conflict Military Operations**“.

Na XXXI. kongrese medzinárodnej komisie pre vojenskú históriu (C.I.H.M.), ktorý sa uskutočnil v období od 21. do 27. 8. 2005 v Madride pod názvom „**Land power and naval power at the age of Trafalgar**“ sa zúčastnili dvaja zamestnanci ústavu. Okrem aktívnej účasti na vedeckých rokovaníach sa zástupca VHÚ zúčastnil aj pracovného zasadnutia prezidentov národných komisií pre vojenské dejiny.

VHÚ v hodnotenom období venoval adekvátnu pozornosť rozvoju spolupráce s partnerskými zahraničnými pracoviskami. Za týmto účelom boli vykonané tri zahraničné pracovné cesty a to do Militärgeschichtliches Forschungsamt v Postupime, Vojenského ústredného archívu Armády Českej republiky v Prahe a Vojenského historického ústavu a Vojenského historického múzea v Budapešti. Na uvedených partnerských pracoviskách sa zástupcovia VHÚ oboznámili s ich organizačným členením, odbornými úlohami, celospoločenským postavením, ako aj spôsobom realizácie vedecko-výskumnej (MGFA Postupim, VHÚ Budapešť), archívnej (VÚA AČR, VHÚ Budapešť) a múzejnej (MGFA Postupim, VHM Budapešť) činnosti. V prípade, že VHÚ Bratislava a príslušné zahraničné odborné pracovisko už v minulosti uzavreli dohodu o spolupráci, jedným z bodov oficiálnych pracovných rokovaní bolo vyhodnotenie obsahového napĺňania dohody, stanovenie úloh a cieľov ďalšej spolupráce.

ZAHRAŇIČNÝ PARTNER	ZÁVERY Z ROKOVANIA	TERMÍNY
MGFA Postupim	Pripraviť a personálne zabezpečiť medzinárodný vedecko-výskumný projekt „Nemecko-slovenské vzťahy vo vojenskej oblasti v rokoch 1939-1945“.	XI./2006
	Pokračovať v rozvoji bilaterálnej spolupráce v súlade s protokolom k dohode medzi VHÚ a MGFA o spolupráci v oblasti vojenských dejín z 24. 06. 2004.	Priebežne
Vojenský ústredný archív Armády ČR Praha	Vykonať prevzatie vojenských matiek vo VÚA AČR Praha a zabezpečiť ich prevoz do VHA Bratislava.	2006
	Pokračovať v rozvoji bilaterálnej spolupráce v súlade s Protokolom medzi ministerstvom obrany SR a ministerstvom obrany ČR o rozdelení archívnych fondov a spisových celkov Čs. armády a ich spoločnom využívaní, pokračovať vo výmene kópií vybraných archívnych fondov a zbierok.	Priebežne
Vojenský historický ústav a Vojenské historické múzeum Budapešť	Pripraviť návrh zmluvy o spolupráci vo vedeckej, múzejnej a archívnej oblasti.	V./2006
	Pokračovať v rozvoji bilaterálnej spolupráce s dôrazom na výmenu odborných publikácií, účasť na vedeckých podujatiach, výmenu skúseností z odbornej ochrany archívnych dokumentov a múzejných predmetov.	Priebežne

V rámci plnenia vedeckých projektov a úloh schválených v Ročnom vykonávacom pláne vedeckej a výskumnej činnosti na rok 2005 sa za účelom výskumu v zahraničných archívoch uskutočnilo osemnásť zahraničných pracovných ciest do štyroch európskych krajín (Česká republika, Maďarská republika, Poľská republika a Spolková republika Nemecko).

Výsledok štúdia v zahraničných archívoch sa premietol do obsahu vedeckých štúdií, dokumentov a materiálov pracovníkov VHÚ, ktoré formou publikačnej a prednáškovej činnosti v rezorte MO SR i mimo neho prispeli k prehĺbovaniu historického vedomia príslušníkov ozbrojených síl a civilnej verejnosti. Získaním kópií archívnych dokumentov zo zahraničných archívov sa zároveň obohatil fond slovacikálnych militárií vo VHA Trnava.

Výskum v zahraničných archívoch

ZAMERANIE VÝSKUMU	ŠTÁT	POČET ZPC	POČET OSÔB
Významné vojenské udalosti a osobnosti Slovenska.	Česká republika	10	11
	Maďarská republika	1	1
Osobnosti čs. vojenského odboja 1939-1945.	Česká republika	1	1
Vojenské dejiny Slovenska, VI. zväzok	Česká republika	2	2
Dislokačný prehľad nemeckej armády na území Slovenska v r. 1939-1945.	Spolková republika Nemecko	1	1
Dislokačný prehľad maďarskej armády na území Slovenska v rokoch 1938-1945	Maďarská republika	1	1
Osobnosti vojenských dejín Slovenska – 20. storočie.	Poľská republika	2	3

Pracovníci VHÚ Bratislava uskutočnili aj šesť zahraničných pracovných ciest za účelom účasti na slávnostných zhromaždeniach a pietnych aktoch, na ktorých reprezentovali Ozbrojené sily SR (90. výročie bitky pri Gorliciach, 61. výročie KDO a Dňa obetí Dukly), resp. sa zúčastnili na kultúrno-spoločenských akciách spojených s ukončením česko-slovenského vedeckého projektu „Osobnosti čs. vojenského odboja v rokoch 1939-1945“ (účasť na slávnostnom krste publikácie v Prahe; účasť pracovníkov VHÚ Bratislava na odovzdávaní Záslužných krížov III. stupňa ministrom obrany ČR).

8. Hodnotenie a analýza vývoja Vojenského historického ústavu v roku 2005

Vojenský historický ústav v roku 2005 plnil úlohy v podmienkach pretrvávajúceho nedostatku rozpočtových prostriedkov a nedostatočného počtu zamestnancov (najmä vo Vojenskom historickom archíve a Vojenskom historickom múzeu). V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa priaznivejšie podmienky na plnenie úloh podarilo vytvoriť v oblasti materiálneho a technického vybavenia pracovísk ústavu, starostlivosti o kultúrne pamiatky a ochrany majetku.

Napriek problémom pri plnení jednej z hlavných vedeckých úloh – spracovania V. dielu Vojenských dejín Slovenska, zabezpečoval sa rozvoj slovenskej vojenskej historickej vedy plnením ostatných plánovaných vedeckých projektov a úloh. Úspešne sa pokračovalo v prezentovaní a sprístupňovaní dosiahnutých výsledkov prostredníctvom publikačnej činnosti a aktívnej účasti na vedeckých podujatiach doma i v zahraničí.

V mimoriadne náročných podmienkach plnil úlohy Vojenský historický archív, ktorý sa do konca roka 2005 musel presťahovať z Trnavy do Bratislavy, a to bez dlhodobšieho prerušenia poskytovania archívnych služieb a plnenia ostatných odborných úloh. Presťahovaním archívu do objektu VHÚ na Krajnej ulici v Bratislave došlo k výraznému posunu v skvalitnení uloženia a všestrannej ochrany archívnych dokumentov, ako aj ku skvalitneniu pracovných podmienok zamestnancov archívu.

V oblasti múzejnej činnosti ťažisko spočívalo v intenzívnej akvizičnej činnosti z prostredia rezortu ministerstva obrany formou bezodplatného prevodu majetku a v postupnom skvalitňovaní podmienok na odborné uloženie a ochranu múzejných predmetov. Postup opráv a rekonštrukcií stavebných objektov Vojenského historického múzea v Piešťanoch negatívne ovplyvňoval nedostatok rozpočtových prostriedkov, čo sa výrazne prejavilo v súvislosti s nariadením na presťahovanie depozitov múzea z Nového Mesta nad Váhom do Piešťan bez ohľadu na stav pripravenosti nových priestorov. Na druhej strane však treba uviesť, že sa zásadným spôsobom podarilo riešiť zabezpečenie ochrany objektov múzea, a to zriadením fyzickej ochrany objektov v Piešťanoch i vo Svidníku a vybudovaním elektronického bezpečnostného systému v Piešťanoch. V areáli národnej kultúrnej pamiatky na Dukle sa uskutočnila prvá etapa rekonštrukcie objektu „Výstavka“, v ktorom sa v roku 2006 plánuje otvorenie nových výstavných priestorov a informačného centra pre návštevníkov Dukly a vojenského múzea v prírode. Ani v roku 2005 sa však v dôsledku nepridelenia rozpočtových prostriedkov nezačali práce na výstavbe výstavných priestorov expozície letectva a protivzdušnej obrany v Košiciach.

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov VHÚ

Rezort ministerstva obrany – ústredný orgán štátnej správy Ministerstvo obrany Slovenskej republiky: rozvoj vojenskej historickej vedy, rozvoj medzinárodnej spolupráce v oblasti vojenskej historickej vedy, vojenského archívnictva a múzejníctva; odborná ochrana a využívanie národného kultúrneho dedičstva; expertízy, vojensko-historické analýzy, odborné stanoviská a podkladové materiály, návrhy rozkazov ministra obrany k historickým výročiam, návrhy príhovorov a prejavov, vojenská symbolika, publikačná činnosť ...;

Ozbrojené sily Slovenskej republiky – publikačná činnosť, prednášky, vojensko-historické služby a iné druhy výstupov na podporu rozvoja vzdelávania a výchovy; odborná metodická a materiálna pomoc vojenským telesám v oblasti práce s vojenskými tradíciami;

Štátne orgány, inštitúcie, organizácie z iných rezortov – najmä Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo zahraničných vecí (zastupiteľské úrady v zahraničí), Ministerstvo školstva a kultúry SR: posudková

a expertízna činnosť, odborné poradenstvo (medzinárodné dohody o vojnových hroboch, odškodňovanie, rehabilitácie ...), opisy z archívnych dokumentov a výpisy z nich, odborné stanoviská pre potreby súdov, prokuratúr a vyšetrovateľov (vojnové represálie, vojnové zločiny ...), referáty, prednášky ...,

Odborná a laická verejnosť – sprístupňovanie najnovších poznatkov vojenskej historickej vedy prostredníctvom publikačnej činnosti (syntézy, monografie, zborníky, odborný vojensko-historický časopis, štúdie, články), seminárov, konferencií, prednášok, výstav, poskytovania archívnych a knižničných služieb.